

Beszámoló az V. Neolatin konferenciáról

(Szeged, SZTE BTK Kari konferenciaterem, 2021. December 1–4.)

A BTK Irodalomtudományi Intézet Reneszánsz osztálya és a Szegedi Tudományegyetem Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszéke közös szervezésében idén ötödik alkalommal rendezték meg a Neolatin konferenciát, ezúttal *A latin nyelv a kora újkori Magyarország és Erdély kultúrájában és művelődésében* címmel.

A neolatin stúdiumok magyarországi művelőinek egyik legfontosabb eseményeként számon tartott konferencia előadásainak fókuszában a korábbi évektől eltérően ezúttal nem a műfaji vagy az eszmetörténeti megközelítésmód állt, hanem a latin nyelv kora újkori magyarországi helyzete került a középpontba. A konferencia célja nem az volt, hogy a neolatin műveket elsősorban az antikvitáshoz fűződő viszonyukban vizsgálja, hanem sokkal inkább az, hogy saját koruk és a helyi adottságok kontextusában keressen értelmezéseket. Az előadók kitértek a latin nyelv oktatásának hazai történetére és a hazai latin nyelvű grammatikai szövegekre, továbbá a latin nyelv hazai műveltségben, társadalomban, irodalomban betöltött szerepére. Külön szekció foglalkozott a latin és magyar nyelvű művek kölcsönhatásával, illetve fordítói technikákkal. Ez utóbbi témán belül külön kiemelendők azok az esettanulmányok, amelyek a görög forrásokkal kapcsolatos elemzésekre irányultak. Számos előadó meggyőzően tárta fel a választott szerző forrásait, míg mások textológiai problémákra hoztak példákat, mindezeknek köszönhetően a hazai neolatin filológia történetéről is gazdagabb képet alkothatott a konferencia közönsége.

A kora újkori soknemzetiségű államokon belül a latin nyelv egyik legfontosabb funkciójának tekinthető az egyes régiók közötti átjárhatóság biztosítása. Ennek jegyében a konferencia másik fő témájaként szerepeltek a 15–18. századi erdélyi vagy Erdélyhez köthető, eddig kevésbé vagy egyáltalán nem ismert neolatin szövegeket bemutató, elemző előadások. Különös aktualitást ad a témának, hogy 2021-ben volt Báthori István erdélyi fejedelemmé választásának 450. évfordulója, így több előadó foglalkozott az ő személyéhez vagy családjához kapcsolódó művek vizsgálatával. A neolatin konferenciák tematikájában mindig jelentős hely jut a historiográfiai elemzéseknek, így ezúttal sem maradtak el a régiségkutatást és antikváriusi érdeklődést középpontba állító előadások, tehát a latin mint a tudomány nyelve is a konferencia horizontján szerepelt.

A konferencia kiemelt eseménye volt az előző, IV. Neolatin konferencia előadásainak szerkesztett változatából készült tanulmánykötet bemutatója. Az idei konferenciát szervező Békés Enikő és Kasza Péter, valamint Kiss Farkas Gábor által szerkesztett *Latin nyelvű udvari*

[kultúra Magyarországon a 15–18. században](#) című, a szegedi Lazi kiadónál megjelent kötetről Balázs Mihály beszélt a konferenciák egymásra épülésére is utalva.

A neolatin konferenciák jelentősége abban is megnyilvánul, hogy a konferenciasorozat céljai közé tartozik a magyarországi kutatócsoportok közötti együttműködés biztosítása, illetve az utánpótlás felmutatása, és ezt a szerepet a 2021-es rendezvény is sikerrel töltötte be. A konferencia három napján 33 előadás hangzott el, amelyek – a hazai neolatin konferenciák történetében először – nemcsak a helyszínen, hanem az érdeklődők szélesebb köre számára online élő közvetítésben is láthatók voltak. A rendezvény szakmai szempontból is mindenképpen sikeresnek mondható: a kitűzött témákat több oldalról megközelítő, számos új forrást és adatot feltáró előadások követték egymást. Ezek szerkesztett változataiból a tervek szerint a korábbiakhoz hasonlóan ismét tanulmánykötet készül a Convivia Neolatina Hungarica című sorozaton belül.

A konferencia a BTK Irodalomtudományi Intézet, a Szegedi Tudományegyetem és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jött létre.

[Békés Enikő](#)

A konferencia [program](#)ja és [plakát](#)ja letölthető.